C/2026/3230

2.7.2026.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums

Komisijas paziņojums "Bateriju ražošanas veicināšanas stratēģija"

(C(2025) 8950 final)

(C/2026/3230)

Ziņotājs: ***Jason DEGUARA (MT, II gr.)***

Līdzziņotājs: ***Marco MENSINK (NL, 1. kat.)***

Padomnieki	HÜRTGEN Stefanie (ziņotāja padomniece, II gr.) KAPANTAIDAKIS George (līdzziņotāja padomnieks, 1. kat.)
Atzinuma pieprasījums	Eiropas Komisija, 24.2.2026. C(2025) 8950 final
Pilnsapulces lēmums	22.10.2025.
Juridiskais pamats	Reglamenta 52. panta 2. punkts
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pants.
Atbildīgā specializētā nodaļa	Rūpniecības pārmaiņu konsultatīvā komisija
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	10.3.2026.
Pieņemts plenārsesijā	18.3.2026.
Plenārsesija Nr.	604
Balsojuma rezultāts (par/pret/atturas)	196/0/0

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK atbalsta centienus stiprināt Eiropas bateriju ražošanas ekonomisko pamatojumu un veidot pilnībā Eiropā izgatavotu bateriju vērtības radīšanas ķēdi, un Bateriju ražošanas veicināšanas stratēģija tiek izstrādāta kritiski svarīgā brīdī. Komiteja uzskata, ka vajadzīgs uzticamāks un ilgāka termiņa finansēšanas plāns, skaidrākas prioritātes, vairāk uzmanības bateriju veidiem, neaprobežojoties tikai ar elektrotransportlīdzekļiem, stingrāki īstenošanas instrumenti un holistiskāka pieeja.

1.2. EESK uzsver, ka "Ražots Eiropā" ir jābūt sinonīmam augstas kvalitātes produktiem un stingriem sociālajiem un vidiskajiem standartiem. Kopā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp sociālajiem partneriem, ir jāizstrādā īpaši pasākumi, lai to īstenotu bateriju nozarē.

1.3. Komiteja atzinīgi vērtē to, ka liels uzsvars tiek likts uz finansiālā atbalsta mobilizēšanu, lai stiprinātu Eiropas bateriju ražošanas ekosistēmu, taču uzsver: lai panāktu reālu stimulējošu ietekmi, stratēģija ir jāatbalsta ar ievērojami spēcīgāku un mērķtiecīgāku ES finansējumu. Dalībvalstīm un Komisijai būtu jāpastiprina Bateriju ražošanas veicināšanas stratēģijas finansējums, tostarp izmantojot nākamo daudzgadu finanšu shēmu.

1.4. EESK uzsver, ka stratēģijā ir jāapvieno savlaicīgs finansējums, samērīgi un praktiski nosacījumi un vienlīdzīga attieksme un izpildes pasākumi attiecībā uz ES un trešo valstu produktiem un komponentiem, kas laisti ES tirgū. Finansējuma, atļauju izsniegšanas un tirgus piekļuves instrumentu saskaņošana un īstenošana palīdzēs pārvērst projektus konkurētspējīgā gigamēroga rezultātā, stiprināt stratēģisko autonomiju un saglabāt augstas kvalitātes rūpniecības darbavietas.

1.5. EESK uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt mazos un vidējos uzņēmumus, piegādātājus un reciklēšanas operatorus, kā arī lielas ražotnes, lai stiprinātu to integrāciju ES bateriju ekosistēmā. Šāda iekļaujoša pieeja var stiprināt rūpnieciskās ekosistēmas, veicināt inovāciju un paplašināt nodarbinātības iespējas.

1.6. EESK uzskata, ka stratēģija varētu ievērojami veicināt darbvietu radīšanu visā bateriju vērtības radīšanas ķēdē, tostarp ražošanā, pētniecībā, reciklēšanā un saistītajos pakalpojumos. Tās panākumi būs atkarīgi no Eiropas spējas inovāciju pārvērst izvērstā rūpnieciskā ražošanā, kas ir ekonomiski dzīvotspējīga, sociāli atbildīga un darba ņēmējiem droša. Visa publiskā finansiālā atbalsta saņemšanai jāizvirza nosacījums par kvalitatīvu nodarbinātību, pilnīgu atbilstību ES standartiem un saskaņotību ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra mērķiem.

1.7. EESK uzsver, ka Eiropas Savienībai ir jāizstrādā attiecīgi satvari, tostarp tehnoloģiju pārnese un vietējā satura nosacījumi jāpievieno valsts atbalstam, iepirkumam un subsīdijām, lai garantētu šādu pārnesi un veidotu vietējo zinātību.

1.8. EESK uzsver, ka, veicinot bateriju ražošanu,, ir jāapmierina steidzamā nepieciešamība uzlabot demontāžas un reciklēšanas spējas, lai varētu pārvaldīt turpmākās atkritumu plūsmas un ražot kvalitatīvus otrreizējos materiālus. Lai to panāktu, ir vajadzīgi ieguldījumi reciklēšanas infrastruktūras izvēršanā ar mērķtiecīgu finansējumu nākamās paaudzes reciklēšanas tehnoloģijām, savākšanas sistēmu stiprināšanai un ieviešanai, tostarp saskaņošanai visās dalībvalstīs, un pasākumiem, kuru mērķis ir padarīt reciklēšanu ekonomiski pievilcīgu.

1.9. Pētniecības un inovāciju programmās (*Batt4EU*, *SET* plāns, "Apvārsnis Eiropa") par prioritāti būtu jānosaka pilotprojekti / pirmie šāda veida projekti attiecībā uz baterijām kritiski svarīgām ķīmiskām vielām (prekursoru sintēze/pārklājums, elektrolītu ražošana/šķīdinātāju atgūšana, reciklēšanas ķīmija) un ES ražotām iekārtām. Nātrija baterijas arī būtu jāiekļauj V pīlārā, un bateriju ražošanas veicināšanas finansējums būtu jāpaplašina, iekļaujot tajā litiju nesaturošu ķīmisko sastāvu.

1.10. EESK iesaka izstrādāt īpašus darba virzienus bateriju materiālu drošuma jomā, piemēram, termiskās reakcijas izplatīšanās paketē un elektrolītu uzliesmojamības testus, lai noteiktu skaidrus iepirkuma un atbilstības standartus. Sadarbība ar nozari, tostarp sociālajiem partneriem, un saskaņošana ar ES un starptautiskajiem noteikumiem uzlabotu drošību, mazinātu tirgus sadrumstalotību un atbalstītu efektīvu ražošanu.

1.11. EESK uzskata, ka stratēģijā paredzētā bateriju ražošanas straujā izvēršana palielina vajadzību pēc stabilām veselības un drošības pārvaldības sistēmām. Ražošanas jaudas palielināšana ir jāpapildina ar atbilstošu personālu, apmācību un ieguldījumiem preventīvos pasākumos. Īpaši jāņem vērā migrējošie un mobilie darba ņēmēji. Lai palielinātu zināšanas un novērstu negadījumus, būtiska nozīme ir atbilstīgām rokasgrāmatām un informācijai par bīstamajiem materiāliem, kā arī pienācīgām darba inspekcijām nolūkā nodrošināt atbilstību.

1.12. EESK uzsver darba ņēmēju un viņu pārstāvju būtisko lomu arodrisku novēršanā. Sociālajam dialogam un darba ņēmēju līdzdalībai ir būtiska nozīme apdraudējumu apzināšanā, it īpaši tad, ja tiek ieviestas jaunas tehnoloģijas, materiāli un ražošanas metodes.

2. **Vispārīgas piezīmes**

2.1. Eiropas Komisijas *Bateriju ražošanas veicināšanas stratēģijas* ("stratēģija"), kas izklāstīta Autobūves nozares rīcības plānā, mērķis ir stiprināt Eiropas bateriju vērtības ķēdes konkurētspēju, noturību un ilgtspēju, kas ir būtisks Eiropas stratēģiskās autonomijas un "Ražots Eiropā" ražošanas elements. Stratēģijas pamatā ir seši savstarpēji saistīti pīlāri, kas veido visaptverošu satvaru Eiropas bateriju ekosistēmas stiprināšanai, sasaistot investīcijas, piegādes ķēdes noturību, inovāciju un pieprasījuma radīšanu, lai atbalstītu ilgtspējīgu rūpniecības attīstību.

2.2. Ar stratēģiju tiek reaģēts uz globālās konkurences pastiprināšanos, ražošanas izmaksu pieaugumu un pastāvīgu stratēģisko atkarību, vienlaikus atbalstot pāreju uz tīru mobilitāti un klimatneitralitātes sasniegšanu. Lai atbalstītu Eiropas bateriju elementu ražotājus kritiskajā izvēršanas posmā, ir plānots īpašs bateriju ražošanas veicināšanas mehānisms, atvēlot 1,5 miljardus EUR no Inovāciju fonda, ko papildinās 300 miljoni EUR kritisko izejvielu ražošanas paplašināšanai, lai atbalstītu piegādes ķēdi.

2.3. Atbalstot Komisijas nodomu stiprināt ES bateriju vērtības ķēdi, EESK aicina izstrādāt uzticamāku un ilgāka termiņa finansēšanas plānu, skaidrākas prioritātes un stingrākus īstenošanas instrumentus un holistiskāku pieeju. Lielāku uzmanība jāpievērš bateriju veidiem, kas nav paredzēti elektriskajiem transportlīdzekļiem: stacionārās enerģiju uzkrājošo bateriju sistēmas (*BESS*) ir strauji augošs pieprasījuma segments, kas ir stratēģiski svarīgs enerģētiskajai drošībai un tīkla stabilitātei, pieaugot atjaunīgo energoresursu jaudai, un tam būtu jābūt daļai no stratēģijas.

2.4. Stratēģija tiek izstrādāta kritiskā laikā. Eiropas bateriju nozarei ir būtiska nozīme ES centienos sasniegt savus rūpniecības un klimata mērķus un palielināt ekonomikas noturību, enerģētisko drošību un sagatavotību. Laikā, kad globālā ģeopolitiskā un ekonomiskā, uz noteikumiem balstītā kārtība arvien vairāk tiek apdraudēta un tirdzniecība tiek izmantota kā ierocis, Eiropas Savienībai ir jāsamazina ārējā atkarība un jāpalielina sava ražošanas jauda.

2.5. ES centieni panākt lielāku stratēģisko autonomiju bateriju ražošanā ne tikai palielinās tās vispārējo drošību, bet arī radīs ekonomiskus ieguvumus, izmantojot jaunas investīcijas jaunās nozarēs, kas varētu radīt kvalitatīvas darbvietas, vienlaikus nodrošinot, ka ražošana atbilst tās stingrajiem vides standartiem.

3. **Finansiāls atbalsts, zaļas darbvietas un ieguldījumi**

3.1. Stratēģijā liels uzsvars likts uz finansiālā atbalsta piesaistīšanu, lai stiprinātu Eiropas bateriju ražošanas ekosistēmu. Komiteja uzskata, ka, lai panāktu reālu veicinošu ietekmi, stratēģija ir jāatbalsta ar ievērojami spēcīgāku un mērķtiecīgāku ES finansējumu.

3.2. Pašreizējā pakete 1,5 miljardu EUR apmērā, ko sniedz galvenokārt kā bezprocentu aizdevumus, joprojām ir pieticīga salīdzinājumā ar liela mēroga sākotnējām investīcijām, kas vajadzīgas, lai paātrinātu gigarūpnīcu izvēršanu, saīsinātu laiku līdz nonākšanai tirgū un novērstu izmaksu atšķirības ar globālajiem konkurentiem. Patiesam impulsam ir vajadzīgas ES programmas, kas spēj ātri un prognozējami atbalstīt lielas investīcijas rūpniecībā, radot uzticamus pieprasījuma signālus visā bateriju vērtības ķēdē, tostarp attiecībā uz izejvielām, ķīmiskajiem komponentiem, elementiem un reciklēšanu. EESK mudina dalībvalstis un Komisiju palielināt Bateriju ražošanas veicināšanas stratēģijas finansējumu, tostarp izmantojot nākamo daudzgadu finanšu shēmu.

3.3. Lai panāktu stratēģisko neatkarību un radītu pievienoto vērtību Eiropā, ES par prioritāti būtu jānosaka *CRMA* stratēģiskā projekta statuss un *RESourceEU* finansējums ķīmiskās rafinēšanas un prekursoru rūpnīcām, kas saistītas ar bateriju materiāliem (litijs, niķelis, kobalts, mangāns, grafīts). Izejvielu mehānismam būtu jāapkopo pieprasījums un jāmazina patēriņa risks ne tikai attiecībā uz izraktajiem resursiem, bet arī ķīmiskajiem starpproduktiem. Vienlaikus masas bilances uzskaites norādījumu publicēšana attiecībā uz bateriju materiāliem līdz 2026. gada 2. ceturksnim atraisītu investējamu aprites ķīmiju (tostarp šķīdinātāju atgūšanu, sāls reģenerāciju un prekursoru atkārtotu izmantošanu) un saskaņotu Bateriju regulas īstenošanu ar gaidāmo Aprites ekonomikas aktu. Šīs darbības paātrinās ilgtspējīgu izvēršanu visā Eiropas Savienībā, vienlaikus nodrošinot konsekventu un proporcionālu piemērošanu importētiem produktiem un komponentiem.

3.4. Lai atjaunotu konkurētspēju baterijām kritiski svarīgo ķīmisko vielu jomā un nodrošinātu saskaņotību visā vērtības ķēdē, Eiropas Savienībai būtu steidzami jānovērš ļoti augstās enerģijas izmaksas, kas ietekmē ES rūpniecību, no jauna jāiekļauj *NACE* 20.14 un attiecīgā gadījumā *NACE* 20.16 ETS netiešo izmaksu kompensācijā un jāatvieglo energoietilpīgu ķīmisko rūpnīcu piekļuve *PPA*/*CFD*. Mērķtiecīgs un samērīgs atbalsts, kas saskaņots ar godīgu konkurenci un līdzvērtīgām prasībām importam no trešajām valstīm, būtu jāattiecina arī uz augšupējām darbībām ar baterijām kritiski svarīgām ķīmiskām vielām, piemēram, *CAM*/*AAM* prekursoru ķīmiju, elektrolītiem, šķīdinātāju atgūšanu, saistvielām, separatoriem, sāļiem un melnās masas rafinēšanu.

3.5. EESK uzsver, cik svarīgs ir politikas satvars, kas nodrošina vietējos ieguvumus un stiprina Eiropas speciālās zināšanas, pieprasot, lai ārvalstu ieguldījumi stratēģiskajā bateriju ražošanā, tostarp ķimikāliju ražošanas iekārtās, ievērotu pārvaldības, tehnoloģiju koplietošanas, darbaspēka prasmju un piegādes ķēdes integrācijas pasākumus. Komisijai būtu jāstiprina Ārvalstu subsīdiju regula un saistītie instrumenti, lai novērstu izkropļojumus, nodrošinot godīgu konkurenci visā vienotajā tirgū un vienlīdzīgu attieksmi pret ES un trešo valstu operatoriem. Lai mazinātu risku investīcijām bateriju elementu un komponentu ražošanā, būtu jāizmanto īpaši ES finansēšanas rīki, tostarp Inovāciju fonds.

3.6. EESK uzsver, ka mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kas veido ievērojamu nozares daļu un galvenokārt darbojas kā kritiski svarīgi iekārtu, robotikas, komponentu un reciklēšanas risinājumu piegādātāji, ir jāsaņem mērķtiecīgs atbalsts, lai stiprinātu to integrāciju ES bateriju ekosistēmā, nodrošinot noturību visā vērtības ķēdē, ne tikai liela mēroga elementu ražošanā. Šāda iekļaujoša pieeja var stiprināt rūpnieciskās ekosistēmas, veicināt inovāciju un paplašināt nodarbinātības iespējas.

3.7. Atbalstot Komisijas centienus stiprināt bateriju ražošanas ekonomisko pamatojumu Eiropā un veidot bateriju vērtības ķēdi Eiropas Savienībā, EESK uzsver, ka "Ražots Eiropā" ir jābūt sinonīmam augstas kvalitātes produktiem, kuri atbilst stingriem sociālajiem un vides standartiem. Kopā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp sociālajiem partneriem, ir jāizstrādā plāns "Ražots Eiropā" īstenošanai bateriju nozarē. Centieni mazināt ražošanas izmaksas un administratīvo slogu nedrīkst pazemināt darba, sociālos vai drošības standartus, un vienkāršošanas pasākumi jāpapildina ar stingriem izpildes un uzraudzības mehānismiem.

3.8. Stratēģija varētu ievērojami veicināt darbvietu radīšanu visā bateriju vērtības radīšanas ķēdē, tostarp ražošanā, pētniecībā, reciklēšanā un saistītajos pakalpojumos. Visa publiskā finansiālā atbalsta saņemšanai jāizvirza nosacījums par kvalitatīvu nodarbinātību, pilnīgu atbilstību ES standartiem un saskaņotību ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra mērķiem. EESK aicina pārredzami uzraudzīt finansiālā atbalsta pasākumu sociālo ietekmi un ietekmi uz nodarbinātību, tostarp uz darbvietu kvalitāti, prasmju prasībām un darba apstākļiem.

3.9. Stratēģija arī sniedz iespējas atbalstīt zaļās darbvietas, kas saistītas ar reciklēšanu, otrreizēju izmantošanu un aprites ekonomikas risinājumiem, proti, darbībām, kas var samazināt stratēģisko atkarību, vienlaikus radot kvalificētu nodarbinātību vērtības ķēdes lejupējos segmentos.

3.10. Publiskajām investīcijām arī būtu jāpalīdz saglabāt Eiropas vadošo lomu rūpniecībā un nodrošināt ilgtspējīgu rūpniecības attīstību un reģionālo kohēziju. EESK aicina nodrošināt līdzsvarotu ģeogrāfisko sadalījumu atbalstītajiem projektiem, nodrošinot, ka ieguvumi tiek sadalīti starp dalībvalstīm un reģioniem un ka visaptverošas Eiropas rūpniecības politikas ietvaros tiek stiprinātas esošās industriālās ekosistēmas.

4. **Inovācija un tehnoloģijas**

4.1. EESK atzīst, ka inovācija ir viens no stratēģijas stūrakmeņiem un nozīmīgs konkurētspējas virzītājspēks Eiropas bateriju nozarē. Pastāvīgs tehnoloģiskais progress ir būtisks, lai uzlabotu bateriju veiktspēju, ilgtspēju un izmaksu efektivitāti.

4.2. Pētniecības un inovāciju programmās (*Batt4EU*, *SET* plāns, "Apvārsnis Eiropa") par prioritāti būtu jānosaka pilotprojekti / pirmie šāda veida projekti attiecībā uz baterijām kritiski svarīgām ķīmiskām vielām (prekursoru sintēze/ pārklājums, elektrolītu ražošana / šķīdinātāju atgūšana, reciklēšanas ķīmija) un ES ražotām iekārtām. Materiālu līmeņa drošuma un ilgtspējas pētniecība un inovācija (piemēram, polimēri un elektrolītu preparāti, kas nodrošina augstu ugunsdrošību un reciklējamību), ko atbalsta standartizācija un praktiski norādījumi, kā arī samērīga procesu drošuma apmācība Neto nulles emisiju industrijas akadēmijās, ļaus droši un efektīvi izvērst darbību visā Eiropā.

4.3. EESK ir uzsvērusi ieguvumus, ko sniedz nātrija bateriju ražošanas nozares attīstīšana kā stratēģisks litija akumulatoru papildinājums ([1]). Nātrija baterijas būtu jāiekļauj V pīlārā, un bateriju ražošanas veicināšanas finansējums būtu jāpaplašina, iekļaujot tajā litiju nesaturošu ķīmisko sastāvu.

4.4. Digitalizācija un progresīvas ražošanas tehnoloģijas paver ievērojamas iespējas optimizēt ražošanas efektivitāti un kvalitāti. Komiteja uzsver, ka to ieviešanai jāiet roku rokā ar atbilstošu apmācību un darba organizācijas pielāgošanu.

4.5. Prasmju pilnveidošana ir viens no galvenajiem inovācijas veicinātājiem. EESK uzsver, ka ir vajadzīga pastāvīga apmācība un pārkvalifikācija, lai apmierinātu mainīgās tehnoloģiskās prasības un nodrošinātu jaunu procesu un aprīkojuma drošu darbību.

4.6. Inovācijas politikai būtu jāveicina sadarbība starp rūpniecību, pētniecības iestādēm un apmācības sniedzējiem, veicinot zināšanu pārnesi un paātrinot jaunu tehnoloģiju ieviešanu rūpnieciskā mērogā.

4.7. Ilgtspējas un izpildījuma kritēriju standartizācija un saskaņošana var vēl vairāk sekmēt inovāciju, radot paredzamus tirgus apstākļus un veicinot ieguldījumus kvalitatīvās tehnoloģijās. EESK iesaka izstrādāt īpašus darba virzienus bateriju materiālu drošuma jomā, piemēram, termiskās reakcijas izplatīšanās paketē un elektrolītu uzliesmojamības testus, lai noteiktu skaidrus iepirkuma un atbilstības standartus. Sadarbība ar nozari, tostarp sociālajiem partneriem, un saskaņošana ar ES un starptautiskajiem noteikumiem uzlabotu drošību, mazinātu tirgus sadrumstalotību un atbalstītu efektīvu ražošanu.

4.8. EESK norāda, ka, atšķirībā no Ķīnas un ASV, kur pastāv stingri nosacījumi intelektuālā īpašuma nodošanai, vietējai pētniecībai un izstrādei un darbaspēka attīstībai, Eiropas Savienībā pašlaik nav noteikumu vai prasību attiecībā uz tehnoloģiju pārnesi, vietējo saturu vai prasmju attīstību kopuzņēmumos vai ārvalstu ieguldījumos. Eiropas Savienībai ir jāizstrādā attiecīgi satvari, tostarp tehnoloģiju pārnesei un vietējā satura nosacījumiem valsts atbalstam, iepirkumam un subsīdijām, lai garantētu šādu pārnesi un veidotu vietējo zinātību nolūkā izvairīties no riska kļūt par montāžas centru, nevis bateriju tehnoloģiju līderi.

4.9. EESK uzsver, cik svarīga ir inovācija, kas uzlabo ilgtspējas un drošības rezultātus, neradot papildu administratīvo slogu. Inovācija ir jāsaskaņo ar plašākiem rūpniecības un sociālajiem mērķiem, nodrošinot, ka tehnoloģiskais progress veicina pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, vides aizsardzību un ilgtermiņa konkurētspēju. Tā uzsver, ka inovācijas finansējumam būtu jāatbalsta projekti, kuros integrēti arodveselības un darba drošības apsvērumi, tostarp ergonomisks darba vietas plānojums un samazināta eksponētība bīstamiem materiāliem.

4.10. Reciklēšana ir būtiska Eiropas vides mērķiem un tās stratēģiskajai autonomijai. EESK norāda, ka ES trūkst bateriju reciklēšanai nepieciešamo pietiekamu iekārtu un tehnoloģijas, it īpaši attiecībā uz elektrotransportlīdzekļu nolietoto bateriju apjomu, kāds prognozēts līdz 2030. gadam. Eiropas Revīzijas palāta ir arī brīdinājusi, ka "lielākā daļa ES reciklēšanas mērķrādītāju nestimulē atsevišķu materiālu reciklēšanu un neveicina reciklētu materiālu izmantošanu", un uzsvērusi vājās vietas, kas kavē ES reciklēšanas nozares konkurētspēju ([2]). EESK aicina īstenot holistisku pieeju bateriju ražošanas veicināšanai, atzīstot arī steidzamo nepieciešamību paplašināt prasības, lai pārvaldītu turpmākās atkritumu plūsmas un ražotu kvalitatīvus otrreizējos materiālus.

4.11. EESK uzsver, ka litija jonu bateriju atkritumu un melnās masas klasificēšana par bīstamiem atkritumiem no 2026. gada decembra un eksporta aizliegšana uz valstīm, kas nav ESAO dalībvalstis, būs efektīva tikai tad, ja ES nodrošinās, ka šīs plūsmas var efektīvi pārvietot vienotajā tirgū. Pretējā gadījumā ES riskē radīt iekšējus šķēršļus: krājumu veidošanu, apstrādes kavēšanos un nepareizus stimulus, tostarp nelikumīgas plūsmas, neraugoties uz eksporta aizliegumu.

([1]) EESK atzinums "ES stratēģiskās autonomijas uzlabošana un zaļākas un zilākas ekonomikas attīstīšana: nātrija jonu akumulatoru ražošanas nozares potenciāls" (OV C, C/2026/2542, 22.5.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2542/oj).

([2]) Īpašais ziņojums 04/2026: Kritiskās izejvielas enerģētikas pārkārtošanai: nav stingras politikas.

4.12. EESK aicina veikt pasākumus, kas atvieglotu atbilstīgus sūtījumus ES iekšienē uz atļauju saņēmušiem objektiem, aptverot visu ķēdi no nolietotu bateriju savākšanas un pārvietošanas līdz priekšapstrādes vietām (demontāža, diagnostika, droša uzglabāšana) un melnās masas tālāku pārvietošanu uz rafinēšanas un reģenerācijas iekārtām.

4.13. Visbeidzot, EESK uzskata, ka stratēģijas panākumi būs atkarīgi no Eiropas spējas inovāciju pārvērst izvērstā rūpnieciskā ražošanā, kas ir ekonomiski dzīvotspējīga, sociāli atbildīga un darba ņēmējiem droša.

5. **Veselības aizsardzība un drošība**

5.1. Darba aizsardzībai ir jābūt vienam no stratēģijas un Eiropas bateriju vērtības ķēdes attīstības pamatpīlāriem. Lai gan ar baterijām saistītām darbībām, tostarp ražošanai, montāžai, reciklēšanai un izejvielu pārstrādei piemēro vispāratzītus darba drošības tiesību aktus, EESK norāda, ka bateriju gigarūpnīcu strauja izvēršana dažās dalībvalstīs ir radījusi ievērojamus arodriskus ([3]), tostarp negadījumus. Tā uzsver, ka bateriju ražošanas palielināšana, kas paredzēta Bateriju ražošanas veicināšanas stratēģijā, palielina vajadzību pēc stabilām veselības un drošības pārvaldības sistēmām. Tāpēc līdz ar ražošanas jaudas palielināšanu ir nepieciešams atbilstošs personāls, apmācība un ieguldījumi preventīvos pasākumos, īpaši ņemot vērā mobilo un migrējošo darbinieku vajadzības, kā arī nodrošinot atbilstošas rokasgrāmatas un informāciju par bīstamajām vielām, lai paplašinātu zināšanas un novērstu nelaimes gadījumus.

5.2. Komiteja uzsver, ka ir konsekventi jāpiemēro un jāīsteno ES darba aizsardzības noteikumi. Tā norāda, cik svarīgi ir skaidri noteikt prasības un nodrošināt taisnīgu attieksmi pret visiem produktiem un operatoriem, tostarp importētām baterijām un komponentiem, ko pārdod Eiropas Savienībā, it īpaši lai nodrošinātu to atbilstību ES standartiem. Lai novērstu tirgus sadrumstalotību un veicinātu taisnīgumu, īstenošanas laikā par prioritāti būtu jānosaka praktiskas pamatnostādnes un līdzvērtīgu standartu savstarpēja atzīšana.

5.3. Riska novērtējums, tostarp attiecībā uz jauniem riskiem, ir novēršanas stūrakmens. EESK atbalsta riska novērtēšanas praksi, kas atspoguļo tehnoloģisko progresu un materiālu attīstību, vienlaikus izvairoties no procedūru dublēšanās. Norādījumiem būtu jāveicina efektīva līdzvērtīgu pieeju dokumentēšana un atzīšana, nodrošinot atbilstības noteiktību un konkurētspēju ES ražotājiem un tādas pašas prasības izvirzot trešo valstu ražotājiem, kuru preces nonāk vienotajā tirgū.

5.4. Ķīmiskā drošība joprojām tiek risināta ar spēkā esošajiem ES tiesību aktiem (piemēram, *REACH*/*CLP* un darba ņēmēju aizsardzības noteikumiem). Īstenošanai arī turpmāk vajadzētu būt balstītai uz risku un samērīgai, koncentrējoties uz drošu apiešanos, it īpaši ar bīstamām ķimikālijām, glabāšanas un monitoringa praksi, un veicināt aizstāšanu, ja tas ir tehniski iespējams un atbilst sniegumam. EESK iestājas par inovācijas finansējuma sasaisti ar projektiem, kas ietver ergonomisku dizainu un mazāku eksponētību bīstamiem materiāliem, kā arī digitālo rīku izmantošanas attīstīšanu reāllaika riska uzraudzībai un prognozējošām drošības sistēmām.

5.5. EESK uzsver, ka visiem tirgus dalībniekiem, tostarp bateriju un komponentu importētajiem, ir jānodrošina vienlīdzīga izpilde, lai novērstu konkurences izkropļojumus un saglabātu augstus standartus, neradot papildu, ES raksturīgu slogu.

5.6. EESK uzsver darba ņēmēju un viņu pārstāvju būtisko lomu arodrisku novēršanā. Sociālajam dialogam, tostarp koplīguma sarunām, un darba ņēmēju līdzdalībai ir būtiska nozīme apdraudējumu apzināšanā, it īpaši tad, ja tiek ieviestas jaunas tehnoloģijas, materiāli un ražošanas metodes. Darba ņēmējiem ir jāsaņem atbilstoša sākotnējā un turpmākā apmācība, kas pielāgota viņu konkrētajiem uzdevumiem.

([3]) Piemēram, ķīmisko vielu iedarbība (piemēram, NMP), putekļi, izgarojumi, elektriskie apdraudējumi, ugunsbīstamība un fiziski sarežģīti uzdevumi.

5.7. EESK uzsver izpildes nozīmību ar pienācīgiem resursiem, ko piešķir darba inspekcijām un kompetentajām iestādēm, lai nodrošinātu atbilstību darba aizsardzības tiesību aktiem, it īpaši jaunās un strauji augošās rūpniecības nozarēs.

Briselē, 2026. gada 18. martā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Séamus BOLAND